

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ВЧОРА, СЬОГОДНІ, ЗАВТРА

DIE EUROPÄISCHE UNION: GESTERN, HEUTE, MORGEN

Навчальний посібник

Укладачі: **Юрій Макар**
Віра Бурдяк
Віталій Макар
Віталій Семенко

Чернівці

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2020

УДК 811.112.2-25-42:061.1ЄС](075.8)
Є 245

*Рекомендовано Вченою Радою
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
(Протокол №1 від 30 листопада 2020 р.)*

Рецензенти:

І. Жалоба – доктор історичних наук,
професор, завідувач кафедри дипломатичної і
консульської служби Дипломатичної
академії України при МЗС України;

С. Троян – доктор історичних наук,
професор кафедри міжнародних відносин,
інформації та регіональних студій
Національного авіаційного університету
в м. Києві;

Є 245 Європейський Союз : вчора, сьогодні, завтра=Die Europäische Union : gestern, heute, morgen : навч. посібник / укл. Ю. Макар, В. Бурдяк, В. Макар, В. Семенко. – Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 400 с.

ISBN 978-966-423-000-0

В посібнику опубліковані матеріали про основні етапи розвитку створення та розвитку ЄС, глосарій основних його термінів, необхідні для засвоєння, дані про об'єднану Європу. Основний матеріал посібника підібраний для лінгвокраїнознавчого вивчення Євросоюзу, його символів, структур, діяльності.

Посібник розрахований на студентів вищих навчальних закладів, які здобувають фах міжнародника, перекладача, а також на викладачів відповідних кафедр та аспірантів, докторантів і всіх зацікавлених.

УДК 811.112.2-25-42:061.1ЄС](075.8)

ISBN 978-966-423-000-0

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2020

© Ю. Макар (укладач), 2020

© В. Бурдяк (укладач), 2020

© В. Макар (укладач), 2020

© В. Семенко (укладач), 2020

ЗМІСТ

<i>Передмова</i>	5
<i>Чому нам потрібен ЄС?</i>	9
<i>12 історичних кроків</i>	18
<i>Розширення ЄС та добросусідство</i>	26
<i>Як функціонує ЄС?</i>	36
<i>Що робить ЄС?</i>	46
<i>Внутрішній ринок</i>	58
<i>Євро</i>	68
<i>Цифрова економіка: інвестиції та розвиток</i>	77
<i>Що означає бути громадянами ЄС</i>	83
<i>Європа свободи, безпеки, та права</i>	90
<i>ЄС на світовій арені</i>	99
<i>Яке майбутнє для Європи</i>	108
<i>Символи ЄС</i>	115
<i>а) Прапор ЄС</i>	121
<i>б) Гімн ЄС</i>	126
<i>в) Девіз ЄС</i>	131
<i>г) Валюта ЄС</i>	136
<i>д) День Європи</i>	140
<i>Батьки-засновники ЄС</i>	146
<i>Курс України незмінний – щодо членства в ЄС</i>	216
<i>Хронологія європейського об'єднання</i>	221
<i>Глосарій ЄС</i>	230
<i>Список джерел (тексти для перекладознавчого аналізу з німецької мови на українську)</i>	397

INHALTSVERZEICHNIS

<i>Vorwort</i>	5
<i>Warum brauchen wir die Europäische Union?</i>	9
<i>Zwölf historische Schritte</i>	18
<i>Erweiterung der EU und gute Nachbarschaft</i>	26
<i>Wie funktioniert die EU?</i>	36
<i>Was macht die EU?</i>	46
<i>Der Binnenmarkt</i>	58
<i>Der Euro</i>	68
<i>Digitale Wirtschaft: Investitionen und Wachstum</i>	77
<i>Was bedeutet es, Bürgerin oder Bürger der EU zu sein?</i>	83
<i>Ein Europa der Freiheit, der Sicherheit und des Rechts</i>	90
<i>Die EU auf der weltpolitischen Bühne</i>	99
<i>Welche Zukunft für Europa</i>	108
<i>Symbole der EU</i>	115
<i>a) Flagge der EU</i>	121
<i>b) Hymne der EU</i>	126
<i>c) Leitspruch der EU</i>	131
<i>d)Währung der EU</i>	136
<i>e)Europatag</i>	140
<i>Die Gründungsväter der EU</i>	146
<i>Ukraine-Kurs ist unabänderlich – auf EU und EU-Mitgliedschaft</i>	216
<i>Chronik der europäischen Einigung</i>	221
<i>EU-Glossar</i>	230
<i>Quellenverzeichnis (Texte zur Übersetzungsanalyse aus dem Deutschen ins Ukrainische)</i>	397

ПЕРЕДМОВА

Відносини України з Європейським Союзом започатковані у грудні 1991 р., коли Міністр закордонних справ Нідерландів, як представник головуючої в ЄС країни, у своєму листі від імені цієї організації офіційно визнав незалежність нашої держави. В Україні прагнення до встановлення відносин з Євросоюзом вперше проголошене у Постанові Верховної Ради України від 2 липня 1993 р. *Про основні напрями зовнішньої політики України*. У наступні роки стратегічний курс України на європейську інтеграцію підтверджений та розвинутий у *Стратегії інтеграції України до ЄС* від 11 червня 1998 р., та в *Програмі інтеграції України до ЄС*, схваленій 14 вересня 2000 р. У ній була визначена довготермінова стратегічна мета – європейська інтеграція України. У статті 11 Закону України *Про засади внутрішньої і зовнішньої політики* однією з основних засад зовнішньої політики вказано забезпечення її інтеграції в європейський політичний, економічний та правовий простір, з метою набуття членства в Європейському Союзі.

Переговорний процес щодо укладення нової угоди між Україною та ЄС розпочався 5 березня 2007 р., а вже 9 вересня наступного року на Паризькому саміті Україна – Європейський Союз досягли політичної домовленості про укладення майбутньої угоди у форматі *Угоди про асоціацію*, яку планували побудувати на принципах політичної асоціації та економічної інтеграції.

За домовленостями, досягнутими під час Паризького саміту Україна – ЄС, у 2009 р. сторони розробили та схвалили *Порядок денний асоціації*, який замінив *План дій Україна – ЄС* та став орієнтиром для проведення реформ в Україні у процесі підготовки імплементації майбутньої *Угоди про асоціацію*. На 15-му Саміті Україна – ЄС у Києві, 19 грудня 2011 р., переговори по майбутній *Угоді про асоціацію* завершилися, а 30 березня 2012 р. текст майбутньої *Угоди* парафували глави переговорних груп України та ЄС.

Політичну частину *Угоди про асоціацію* підписали 21 березня 2014 р., економічну – 27 червня 2014 р. 16 вересня 2014 р. Верховна Рада України та Європейський Парламент синхронно ратифікували *Угоду*. З 1 листопада 2014 р. здійснювалось її тимчасове застосування. Повністю *Угода* набула чинності 1 вересня 2017 р. Це міжнародно-правовий документ, який на договірно-правовому рівні закріплює перехід відносин між Україною та Євросоюзом від партнерства та співпраці до політичної асоціації та економічної інтеграції.

Європейська інтеграція – магістральний напрям розвитку континенту, який визначає ситуацію в самій Європі на третє тисячоліття та її місце у світі. Від часу свого заснування в 1957 р. (спочатку у вигляді Європейського Економічного Співтовариства), Європейський Союз поступово перетворився на один із найпотужніших фінансово-економічних і політичних центрів світу, ключовий компонент новостворюваної архітектури Європейської безпеки, ядро системи європейських цінностей і стандартів.

Для України європейська інтеграція – це шлях до модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, підвищення конкурентної спроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед на ринок Євросоюзу. Основними політичними вигодами послідовної європейської інтеграції, на нашу думку, є зміцнення стабільності демократичної політичної системи та її інститутів, модернізація правового поля, забезпечення прозорості національного законодавства, поглиблення культури демократії, повага до прав людини тощо.

Наведені вище договори та інші міжнародно-правові документи, укладені між Євросоюзом та Україною свідчать про те, що європейська інтеграція і членство в ЄС є стратегічною метою України. Адже це найкращий спосіб реалізації національних інтересів – побудови економічно та соціально розвинутої демократичної держави, зміцнення позицій у світовій системі міжнародних відносин.

Та чи хочуть бачити Україну в Європейському Союзі європейці? Соціологи *Німецького фонду Маршалла* звернулися до громадян дев'яти країн – членів Євросоюзу, а також Туреччини з

конкретним запитанням – *Чи симпатична вам Україна?*. На думку експертів, громадяни цих країн відображають тенденції на території усього ЄС. Результати дослідження поділили європейський континент майже на дві частини: 52% відповіли на це питання позитивно, решта – негативно. Так само навпіл (46% – «за» і 47% – «проти») поділилися думки європейців і в питанні членства України в НАТО. Водночас навіть багато з тих, хто скептично ставиться до сучасної України, все-таки вважають, що ЄС повинен надати фінансову допомогу країні, яка опинилася на межі економічної катастрофи. Зокрема це думка 68% європейців. Серед них – 78% поляків, 77% німців, 72% шведів і 71% португальців. Голова фракції народних партій у Європарламенті Манфред Вебер заявив, що «люди в Україні – насамперед молодь – піднялися, щоб Угода про асоціацію з ЄС була підписана. Нині – черга європейців підтримати їх і дати нашу відповідь».

Розвиток подальшої долі європейської інтеграції та відносин України з Європейським Союзом ставлять перед закладами вищої освіти нашої держави нові вимоги до підготовки майбутніх фахівців, яким доведеться розпочинати свою активну трудову діяльність у ході процесів європейської інтеграції. Це викликає нагальну необхідність детального розгляду та опанування студентами актуальних проблем, пов'язаних з європейським майбутнім, зокрема й у контексті лінгвокраїнознавства. Тому авторський колектив вирішив підготувати до друку, розширивши та доповнивши, друге видання навчального посібника *Європейський Союз: вчора, сьогодні, завтра*, німецькою мовою.

Посібник, на нашу думку, значно допоможе у використанні практичної складової частини навчально-методичного комплексу для вивчення соціокультурних аспектів німецької мови. Він представляє значний інтерес для перекладацьких відділень факультетів міжнародних відносин та іноземних мов. У посібнику представлена понад 60-літня історія розбудови Європи, акцентовано увагу на подіях кінця II тисячоліття, зокрема падінні *залізної завіси*, демократизації суспільно-політичного ладу країн Центрально-Східної Європи, розширенні складу Європейського Союзу. Це важливі події, які безпосередньо вплинули на активізацію процесів європейської інтеграції.

Укладачі посібника акцентували увагу на політичному аспекті піднятої проблеми, усвідомлюючи умовність поняття *об'єднана Європа*, яке акумулює в собі насамперед культурне та духовне начала, і викликає цілком логічне запитання: наскільки мова, культура та цивілізація сприятимуть процесові інтеграції. Посібник включає 15 розділів, нових та доповнених оновленою інформацією: матеріали з сайту МЗС України, тестові завдання, розширена хронологія європейського об'єднання, основні віхи історії Євросоюзу, глосарій ЄС тощо. У розділах подані тексти з німецькомовних джерел, що послідовно розкривають основні етапи створення Євросоюзу, проблеми, пов'язані з його розширеннями, структуру, основні керівні органи та символи цієї провідної міжнародної організації сучасності.

До кожного розділу також додано глосарій, контрольні питання для закріплення матеріалу, тематичні тексти для перекладу з української мови, спрямовані на сприйняття та удосконалення лексичних, словотвірних навиків та практики перекладу, а також на загальне розуміння проблеми, що розкривається в тексті. Особлива роль відведена текстам, які покликані систематизувати та закріпити вивчений матеріал. Автори вважають, що все це разом узятє значно допоможе розвинути у студентів інтерес до використання німецькомовних джерел з обраного фаху. Тексти посібника несуть значне інформаційне навантаження і сприяють розвиткові аналітичного мислення.

Підготовку та загальну редакцію посібника здійснив колектив досвідчених фахівців – професор, доктор історичних наук, завідувач Кафедри міжнародних відносин Юрій Макар, доктор політичних наук, професор Кафедри політології та державного управління Віра Бурдяк, кандидат політичних наук, доцент Кафедри міжнародних відносин Віталій Макар, кандидат політичних наук, доцент Кафедри сучасних іноземних мов та перекладу Віталій Семенко.

Посібник розрахований на студентів, аспірантів та викладачів спеціальності 291 – *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*.